

CONSTANȚA

APARE DUMINICĂ

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentu 10 lei pe an

In cestia Alegerilor Județiene

D-l P. Grigorescu a primit la ultima oră de la d-l C. Pariano, articolul ce urmează asupra celor ce s'au scris în cestia alegerilor județene. Ne-am silit ai face primul loc, și vom reveni asupra: într'un număr viitor.

Eată acel articol:

D-lui Redactor Ziarului Constanța

Domnule Redactor,

Sunt dator să vă felicit, pentru a fi relevat ca cetățian conștient de drepturile sale, călcările de legi și ingerințele nefolositoare făcute de Administrațiune, cu ocazia alegerilor județene; precum și de a vă mulțumi pentru regretele ce exprimați, că numai face și eu parte dintre membrii consiliului viitor.

Prea multa bună voință ce aveți pentru mine; vă face însă d-le Redactor, să greșiți atribuindu-mi că eu singur aș fi întemeetorul curselor din Constanța; că mie se datorește darea de seminte din anul trecut, și tot ce s'au făcut bine cât am fost consilier.

Iniințarea curselor D-le Redactor, saū făcut prin mijlocirea întregului Consiliu județian și a foștilor Primari de Constanța Koiciu și Schina, sprijiniți de Prefecții Chintescu și Ionescu, încurajați și dinși prin primele acordate de către d-nii Miniștri Aurelian, Stolovan și Fleva, după insistențele d-lor profesori veterinari Locusteanu și Filipp.

Darea de seminte și ia, aū fost

găsită necesară de întreg Consiliul general, a cărui dorință delegațiunea județiană compusă din d-nii Holban, Ali Cadir și mine, numai aū exprimat'o Consiliului de Miniștri și Majestății Sale Regelui. Domnii Miniștri de Interne și Domenii General Manu și Fleva, aū satisfăcut'o cu o așa de multă bună voință și grabă, cum tot-deauna ne vom amintio cu recunoștință.

Numai într'o singură împrejurare Domnule Redactor, îmi aduc aminte să fi fost eu și D-l Eremia Popa, în divergență de păreri cu toți colegii noștri și locuitorii de Prefect D-l Sideri.

Era la votarea celui din urmă Budget, unde noi susțineam reducerea diurnelor maxime ce aū acum șefii de serviciu Inginer și Medic; desființarea tuturor agenților inutili și reducerea a oricelcheltueli, cari nu ar fi absolut necesarii. Această vedere, neimpărtășind'o cel alți membrii, am rămas singur de părere.

După cum vedeți dar D-le Redactor, tot ce s'au făcut bine saū rău, aū fost săvârșit prin caloborarea tuturor și nimeni nu are dreptul să se împodobească cu munca și meritele altora.

Am spus acestea spre a dovedi că lipsa mea din viitorul Consiliu, nu poate fi nici o pagubă pentru nimeni, și atât mai puțin pentru mine. Sunt acolo oameni tot atât de îngrijați de interesele județului ca și mine, și destul de hotărâți la trebuință.

Bar, dacă D-le Redactor, sunt

liniștit în privința aceasta, împărtășese în totul măhnirea D-stră, pentru îndrăsneala ce aū avut această administrație să transformeze pe toți primarii în delegați și să despoae în bloc de dreptul lor pe alegători direcți, pe toți contribuabilii cei mai impuși din comune, înlocuindu'i cu săteni de rënd contra art. 38 Cap. VI din legea de organizare a Dobrogei.

Ce fel, Român în țara ta, ești supus la legi excepționale, cari obligându-te la toate datoriile, nu ți dă alt drept de cât la $\frac{1}{2}$ din voturi la județ; și nici pe acesta nu ți'l respectează?

Incaī dacă această strașnică luptă cu morile de vânt, ar asigura, ori ar liniști întru ceva scaunul acestei Domnii; dar de unde: căci pe unde alții cosesc, aceștia pase.

Primiți D-le Redactor pe lângă mulțumirile mele, încredințarea distinsel considerațiuni ce vă portă.

C. Pariano.

ODINIOARA ȘI ACUM

A fost o vreme când viața în Dobrogea era o idilă nesfârșită.

Cu ce dor și drag ne aducem aminte de primul an după ocupațiune, când șefi de județe, bun și adorați părinți de familie, ca Remus Opran la Constanța, George Ghica la Tulcea, judecători blinzi și îngăduitori ca Ștefănescu, Capeleanu, și șefi de regimente simpatiei și impunători ca respectatul nostru concetățian d-l Colonel N

Chirițescu, păreau niște adevărați patriarhi ai populației dobrogene.

Toată funcționăria Dobrogei, aleasă și compusă din tot ce țara a avut mai destins, ducea aci, în cele două capitale de județe și în orașelele principale, sub conducerea administratorilor de plasă, în parte foștii prefecti ori tineri distinși, cea mai voioasă vieță.

Câte un sfânt Grigore și Ioan, Petru sau Pavel, câte un praznic la vre-un hram de biserică, în mahala sau în sate, câte o cumetrie la vre-un Găgăuz sau alt creștin din cele 12 sâminți din câte se compune populația Dobrogei, ne găsea pe toți din plasă grămadă, incolăciți înprejurul unor scurte mese rotunde, garnisite cu tot soiul de bardace și încărcate cu-tave de aramă cât o roată de car, pline de orez sau bulgur cu carne și fel de fel de plăcinte, din care amfitrioanele te servea cu pumnii plini și cu dragă inimă—Voioșia și cheful durau zile și săptămâni întregi.

Un singur dor rămânea neastâmpărat în zilele albe ale ernel lungi din 1879: era dorul de patrie și familie, rămase peste Dunăre.—Când sosea poșta, ne găsea pe toți adunați înprejurul ghișeurilor, cetind cu rëndul, fiecare, scrisoare ce venea cui-va din țară; sloii de pe Dunăre nelăsând să treacă nici poșta mai des de 2—3 ori pe lună.

Era atâta nostalgie în sufletele unora, că nu le puteai refuza măcar rëndurile ce ar fi coprins o taină familiară oare-care.

Acele timpuri sau dus! Ați funcționarii noi sunt begi despoți ai provinciei; iar Constanța a devenit o simplă mahala a Bucureștilor, de când cu podul peste Dunăre.

În locul cărciumei la Fabrica veche, care întrunea la mesele ei țintărate elita Constanței, și în locul hotelului Transilvania care găzduia câte 3—4 funcționari superiori în fie-care din odăile sale pentru câte 8—9 piaștri casă și masă pe zi, avem astăzi hotelul englezesc «Carol I» pentru 30 lei noi pensiune, hotelul francez «Reg-

nier», ori Italian «Terassa», pentru câte 15—20 lei pe fie-care zi; iar în orașele, birturi cu tacâmuri albe de cea mai curată tinichea de Livorno.

Pas de te mai pricopsște acum!

Sub alte raporturi, alte progrese.—Dintr'un mănunchiu de funcționari, civili și militari de toate gradele, toți trăind în cea mai bună armonie, și petrecând tot-dé-una cu toți,—ați majoritatea relativă a populației Constanței de 3—4000 locuitori o constituie funcționari și gradele militare, fără să vedem o altă clasă de Români.

Astăzi avem, deosebit de alte instituții ale diferitelor comunități, numai puțin ca 5 cluburi: *Ovidiu, Cercul Militar, Clubul Comercial, al Tinerimei și Mercur*, și altele în orașul de sus, în care mai nu se face alt-ceva de cât jocuri de cărți.

Toate balurile câte se dau: pentru săraci, pentru cutare societate, pentru cutare instituție sau comunitate, pentru cutare binefacere sau filantropie, nu fac toate împreună cât făcea un bal cu tomboală de mai înainte; pentru că toate nu întrunesc de cât pe membrii unei anumite clase, unei anumite seminții sau corporațiuni; cheltuețile, reale sau fictive, acoperind mai totdeauna veniturile acestor soiuri de întreprinderi.

Acesta e progresul social, intelectual și moral săvârșit în Constanța de 22 de ani.

În *conacurile* orașelor Dobrogei, vestitele conacuri, moștenite de la foștii stăpânitori ai acestei provincii, încăpeau odinioară toate autoritățile Statului județului și comunei.—Ați, fără ca trebuințele Dobrogei să fie altele de cât acele de acum 22 de ani, fără ca provincia să se fi resimțit de vre-o îmbunătățire, sunt *zeci* și *sprezeci* de cazarme—acestea ocupând 68 hectare în raionul orașului —și conacuri, pentru fie-care serviciu câte unul, în continue schimbări; pe când cei ce le locuiesc sunt vecinic cu hârțile și catrafusele la spinare.—N'am cuprins în aceste socoteli pe cei 180 funcționari ai căilor ferate, în loc de 18

câți erau pe timpul Englezilor, și am lăsat afară pe cei ai serviciului maritim român, vre-o 100 de slujbași, în loc de un agent și un sub-agent, câți deserveau mai înainte, sub imperiul Lloydului Austriac, interesele portului.

Constanța de alta-data, cu 130,000 lei la venituri și cheltueli, acum de mai mulți ani cu un buget anual de 800,000 lei, plus o datorie de 300,000 lei, și un deficit foarte probabil de alte 300,000 lei, cu proverbiala ei curățenie pe timpul vechiului ei caldarâm, pe care nu se prindea un deget de noroiu, a devenit pe iarna întreagă o moșieră de macadamuri, mai infectă de cât sioseaua de după vii, prin care nu se mai pot plimba după voie de cât funcționarii administrativi, cu doicile și copiii lor, în cele 4 trăsuri puse lor la dispoziție de bogata munificență a birnicilor acestui oraș; iar pe vară un noian de prăfărie sufocantă.

Acesta e halul în care administrația Constanței a adus lucrurile după 22 ani; tragă ori-cine concluziunile ce ar voi.

1900 Februarie.

P. G.

Orđul sau noțiunii asupra orđului

Hordeum, gen de cereală, cuprinzând cam vre-o două-spre-zece specii de graminee anuale, plăcându-se mult în climatele temperate.

Spicul e format din boabe, care au fie-care un fir dințat mai mult sau mai puțin lung, așezați câte trei la o laltă, pe dinții sau scara, rachitului (paiului dinte boabe) în sens opus, din care două laterale sunt seci, conținând două flori, din care cea superioară este redusă în pleavă.

Cultura orđului se urcă la cea mai înaltă antichitate, popoarele vechi îl consideraau a fi prima cereală întrebuintată de omenire.

Principalele specii cultivate ca cereale sunt: Orđul comun cu două rânduri; Orđul vulgar cu patru rânduri; Orđul cu șase rânduri; Orđul golaș sau celest; Orđul trifurat (cu trei spice) și Orđul evantabic, mai toate aceste specii sunt de primă-vară prin selecți-

une au căpătat varietăți cu diferite numiri și unele chiar ce se cultivă din toamnă. Mai este o specie de orđ ce se cultivă ca plantă ornamentală, formând borduri sau peluse în grădini sau parcuri.

Orđul de primă-vară este de preferat celui de toamnă, se poate sămăna până la 15 Aprilie, precocitatea lui permițând de a recolta înaintea sa în urma grânelor de toamnă.

Valoarea alimentară a orđului crește cu cât este mai sfărâmat sau mai bine măcinat atât pentru oameni cât și pentru animale, din orđ se face pâne care este de culoare oacheșă, este mai grea la mâncare ca cea de grâu sau seacă.

Cultura orđului este foarte neglijată de agricultorii noștri, care caută pentru el, cele mai rele locuri și prost arate, ca ori-ce cereală ce poate produce mult, îi place locurile arate adânc, ogoarele mai cu seamă îi aduce mare folos, în asolament el preferă pământuri, care au fost înaintea lui semănaute cu porumb, sfece și fasole sau ori-ce alte plante ce au fost săpate sau prășite.

Semănatul orđului se face cât de timpuriu, adică îndată după 15 Februarie, pentru ca sămănța să cadă în pământul încă plin de mustul zăpezei, două sau trei ploți bune la interval de 25 zile îi sunt de ajuns spre a ajunge cu abundență la maturitate.

Cositul se începe pe la 15 Iunie și ține până la 15 Iulie, grănarii preferă să aibă orz de culoare deschisă, de aceea trebuie cosit cam în pârghă, complectânduși maturitatea în clăi, Orđul de sămănță se taie ceva mai târziu, adică când este bine copt, de oarece în anul următor nu mai produce tăciune, iar spre a evita tăciunile sau mătura e bine ca sămănța să fie sulfată (impetrită) cu peatră vânăată, la orđ tăciunile se naște când spicul este încă în frunze.

Treeratul se face cu caii sau cu mașini de treerat.

D. Alessiu.

Informațiuni

D-l D. Stati prefectul județului a plecat de la 3 curent într'un concediu de 10 zile, de unde se va înapoia la 15, spre a începe recrutarea.

Așa dară nu se va face nici o anchetă din cele rânduite la primărie până cel puțin în luna viitoare Martie, dacă și atunci nu vor fi alte obstacole.

În magaziile Constanței și pe linii, în vre-o 20 vagoane, se află o enormă cantitate de porumb stricat, trimis de espeditori din țară la adresa Băncii Agricole. Pricina stricăciunii ar fi plăveala porumbului și întârzierea pe drum, pe la diferitele stații pline cu vagoane de produse ce nu pot aborda cheul portului, ne-având loc.

Pagubele sunt de sute de mii de lei, cari de sigur privesc pe espeditori, căci nu putem admite ca Banca Agricolă să fi avansat bani pe porumburi bătute toamna sau iarna, cari nu pot suferi transportul măcar până în Italia unde se dice că sunt destinate.

Atragem atențiunea autorităților să nu permită desfacerea aci a unui asemenea porumb, care nu e bun nici măcar pentru vite.

Trebuie pe de altă parte luate măsuri de poprirea traficului cu asemenea produse, ce au adus în țară pelagra iar în streinătate strică reputația produselor agricole românești. Vom reveni.

Politiu al Constanței a fost numit un domn Dimitriade, din Buzeu, iar d-l Grecianu a fost mutat la Ungheni.

Din toate bilanțurile diferitelor bănci, înființate în anul din urmă a căror resumate le-a publicat până acum Monitorul oficial, aceluși al Băncii de Scont din Constanța este cel mai favorabil pentru acționari. Vom publica în numărul viitor o dare de seamă comparativă în astă privință.

Viscolul ce a bătuit săptămâna aceasta în toată țara și în Dobrogea depunând o mare cantitate de zăpadă, a oprit toate trenurile câte 2—3 zile.

Circulația pe linia București-Constanța a fost întreruptă două zile. Abia aseară, Sâmbătă a sosit trenul din București la orele 9^{1/2}.

D-l General Candiano Popescu, comandantul Diviziei Dobrogea, căzut greu bolnav în București câte-va zile, se află acum mai bine, afară din ori-ce pericol.

Comunicăm aceasta îmbucurătoare știre tuturor Dobrogenilor cari adoră pe distinsul eroi de la Plevna.

Astă-seară sau mâine trece prin Constanța venind din Alexandria, Egypt, fostul locotenent Riga, cel care dispăruse din țară acum câțiva ani, eendannat fiind pentru delapidarea unei sume însemnate de bani.

Gh. Hrisicos a fost predat alaltăeri autorităților române de la Ungheni, de unde va fi adus di-lele acestea la Constanța. Hrisicos s'a dovedit în cele din urmă, cu acte în regulă, a fi supus român.

Un ziar din București serie că în ultimul consiliu de miniștri s'ar fi decis să nu se mai facă monopolul cârciumelor la sate, ci numai să se pună o taxă de 15 bani la decaltru de vin, spre a se putea plăti clerul rural cu din acest impozit.

Joi seara d-l Dr. Marinescu Sadoveanu, va ține o conferință la Clubul Tinerimei *Despre Ciomă*.

BANCA DE SCONT DIN CONSTANȚA

Societate anonimă, capital 400,000 lei

CONVOCARE

D-nii acționari sunt rugați a se întruni în adunare generală ordinară, Sâmbătă 11 Martie a. c., orele 10 și jumătate a. m. în localul Camerei de comerț din Constanța.

Ordinea zilei:

- 1) Aprobarea bilanțului și descărcarea consiliului de administrațiune de gestiunea sa;
- 2) Distribuirea beneficiilor, conform raportului;
- 3) Alegerea a trei membri în

consiliul de administrație, în locul d-lor Iremia Er. Popa, P. A. Holban și D. Bărbulescu, eșiți la sorti.

Membrii eșiți pot fi realeși.

4) Alegerea a trei censori și a trei supleanți.

Conform statutelor, cinei acțiunii dau dreptul la un vot. Nimeni nu poate avea mai mult de 10 voturi pentru sine și 10 ca mandatar.

Acționarul care dorește a lua parte la adunarea generală, trebuie să depună, cel mai târziu până la 28 Februarie seara, acțiunile sale la Casa societății, sau la Banca de Scont din București și la sucursala ei din Galați, precum

și la sucursala Băncii Naționale din Brăila, pentru acționarii din acest oraș.

Proceurele făcute pe formularul societății trebuie depuse până în ajunul adunării.

În cas când în ziua de 11 Martie nu se va putea întruni numărul de acționari cerut, ședința se va amâna pentru ziua de 18 Martie, când se va putea lucra cu oricare ar fi partea de capital prezentată. În acest cas, depunerea acțiunilor în vederea adunării generale, se va mai putea efectua până la 8 Martie seara.

Consiliul de administrație

BANCA DE SCONT DIN CONSTANȚA

B I L A N Ț

Incheiat la 31 Decembrie 1900

ACTIV		PASIV	
Casa	41.665 10	Capital	400.000 —
Efecte scontate	302.294 15	Fond de rezervă	713 15
- publice	28.389 75	- ajutor al impiegaților	48 95
- reescontate	108.190 40	Depaneri spre fructificare	59.456 75
- în suferință	57.259 60	Diverse efecte reescontate	108.190 40
- spre încasare	6.796 45	Reescontul anului viitor	3.469 15
Mobilier	7.601 95	Conturi corente și de valori	8.998 50
Cheltuieli de constituire	4.414 80	Profit & Perdere	46.572 13
Conturi corente și de valoare	70.890 83		
	627.449 03		627.449 03

Director, Luca Ionescu.

Președinte, M. Koiciu

Comptabil, L. A. Mazuchi

PROFIT ȘI PERDERE

Incheiat la 31 Decembrie 1900

DEBIT		CREDIT	
Fond de rezervă și fructificat 5%	33 95	Sold din anul trecut	373 65
Efecte publice diferență de curs	6.777 70	Venitul comisionului de cereale	3.081 50
Mobilier amortizat 10%	844 65	Dobânzi și beneficii diverse	82.774 80
Cheltuieli de constit. amortis. 20%	1.103 70		
Cheltuieli de ad-trăție și comision	27.427 95		
Reescontul anului viitor	3.469 15		
Sold drept beneficiu net	46.572 13		
	86.229 23		86.229 23

Director, Luca Ionescu.

Președinte, M. Koiciu

Comptabil, L. A. Mazuchi

SPECIALITĂȚILE

Farmacistului Ion Berberianu — Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de toată lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale cōjei de china în contra maladiilor care produc slabirea organismului, este natural ca *Goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principi, activi ai goudronului cât și ai cōjei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate întrebuița în contra *tusei, catarheler bronchiiale și devesică, bronchitei, astmei etc.*; Sticlă 2 lei 50 b.

Prafuri contra guturaiului Berberianu. Fac că prin simplă prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze.

Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel

Girant responsabil, Adm. II N. Călugăreanu.

mai bun emblastru ce se pōte întrebuița contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de siale, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nevralgii etc.; asemenea se mai pōte întrebuița cu succes la *arsuri, bōle de rinichi, strivituri, degerături, boale scrofuloase, scrintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Uutura de pește de Norvegia prōspētă de anul acēstă se vindē cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie* și *Săpunărie* străină și indigenă.

Deposit central:

Farmacia BERBERIANU — Constanța

Divizia Activă Dobrogea

PUBLICAȚIUNE

În ziua de 16 Februarie a. c. orele 10 a. m., se va ține licitație publică atât la Comandamentul Divisiei precum și în fie-care din garnisoanele notate mai jos, pentru aprovizionarea combustibilului necesar pe exercițiul 1901—1902 și anume:

	Kilograme lemne
Depozitul ad-tiv Constanța	1.500.000
Garnisoana Ostrov	190 000
Asarlac	125.000
Cara-Omer	135.000
Mangalia	95.000
Cerna-Voda	550.000
Hârșova	24.000
Topal	6.000
Medgidia	13.500
Coșealac	13.500
Rașova	6.000
	<u>2.658.000</u>

Pentru oficerii Depozitul ad-tiv Constanța 250 000
2.908 000

	Kilograme lemne
Depozitul ad-tiv Tulcea	560.000
Garnisoana Măcin	34.000
Isuceea	40.000
Cerna	13.500
Mahnudia	13.500
Babadag	13 500
	<u>674.500</u>

Pentru oficerii Depozitul ad-tiv Tulcea 60 000
734 500

Ofertele se pot primi pentru întreaga furnitură cât și parțial pe garnisoane

Ofertele pentru cantitățile de lemne necesare oficerilor vor fi întocmite separat.

Licitația se va ține în conformitatea art. 68—79 din legea comptabilității publice prin oferte sigilate, însoțite de garanția 10 la sută din valoarea furniturii.

Supra oferte nu se primesc, caetul de sarcini se poate vedea în zilele de lucru atât la comandamentul Divisiei Active cât și la fie-care garnisoană în parte

Serviciul Intendenței Divisiei Active.

No 12503

1901, Ianuarie 10.

La Tipografia „AURORA” a Fraților Grigoriu

a sosit un mare asortiment de

RAME AURITE

Cu desaturile cele mai frumoase și variate

Tipografia „AURORA” Frați Grigoriu Constanța